

2022/2171(INI)

29.3.2023

ARVAMUS

Esitaja: siseturu- ja tarbijakaitsekomisjon

Saaja: keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjon

ELi kestliku ja ringluspõhise tekstiili strateegia kohta
(2022/2171(INI))

Arvamuse koostaja: Anne-Sophie Pelletier

PA_NonLeg

ETTEPANEKUD

Siseturu- ja tarbijakaitsekomisjon palub vastutaval keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjonil lisada oma resolutsiooni ettepanekusse järgmised ettepanekud:

- A. arvestades, et tekstiilitootmisel ja -tarbimisel on Euroopas märkimisväärne keskkonna- ja kliimamõju, tekitades suuruselt neljanda ökoloogilise jalajälje¹;
- B. arvestades, et tarbijad on hinnatõusu suhtes tundlikud; arvestades, et uuringute kohaselt on tarbijad nõus sellega, et on oluline, et kaubamärgid jagaksid usaldusväärset teavet oma toodete keskkonnamõju kohta, ning paljud tarbijad on valmis muutma oma ostuharjumusi kestlike valikute kasuks, tingimusel et toodetel on selged ja usaldusväärsed märgised;
- C. arvestades, et kestlikkuse ja toodete päritolu põhjal tehtud teadlikud valikud võivad aidata suurendada nõudlust kvaliteetsete rõivaste järele, mis kahjustavad keskkonda vähem, ning liikuda loodust ja töötajaid austava tarneahela poole;
- D. arvestades, et Euroopal on tekstiilisektoris rikkalik traditsioon ja pikaajaline kogemus; arvestades, et see sektor hõlmab rohkem kui 160 000 tootjat, kellest enamik on VKEd, kelle suhtes kohaldatakse ulatuslikke Euroopa ja riiklikke õigusakte; arvestades, et paljud tekstiilitööstuse tootjad on väljendanud huvi arendada kestlikumaid ja vastupidavamaid tekstiili- ja tootmistehnoloogiasid, et tegeleda Euroopa rohelisest kokkuleppes tulenevate probleemidega;
- E. arvestades, et tekstiilitootmine kahekordistus aastatel 2000–2015² ja rõivaste kasutamisega vähenes samal perioodil 36 %³; arvestades, et kiirmoemudelid soodustavad sageli ringlussevõetamatute halva kvaliteediga rõivaste massilist tarbimist, tekitades muret töötajate sotsiaalsete õiguste ja rohepesu tavade pärast;
- F. arvestades, et rõivasektori üleilmsel tasandil toimivad väga keerukad ja killustatud tarneahelad raskendavad veelgi turujärelevalveasutuste, tarbijauhenduste ja edasimüüjate tööd, takistades toodete kvaliteeti ja tootmistingimusi, sealhulgas sunniviisilist tööd, käsitlevate asjakohaste liidu õigusaktide järgimist; arvestades, et tekstiilitootmissektor, mis koosneb peamiselt VKEdest, on juba praegu olnud suure surve all sotsiaalse dumpingu tõttu, mis tuleneb väga madalatest tootmiskuludest kolmandates riikides; arvestades, et COVID-19 pandeemia on seda süvendanud, kuna alates pandeemia puhkemisest on ilmnunud mitu kuritarvitusliku tegevuse juhtumit, mis hõlmavad rahvusvahelisi kaubamärke ning nende tarnijaid ja töötajaid;

---

¹ Euroopa keskkonnateabe- ja -vaatlusõrgu rohelise majanduse jäätmete ja materjalide Euroopa teemakeskuse (ETC/WMG) aruanne 6/2019 „Textiles and the environment in a circular economy“ (Tekstiil ja keskkond ringmajanduses), Euroopa Keskkonnaamet, rohelise majanduse jäätmete ja materjalide Euroopa teemakeskus, 19. november 2019.

² Aruanne „A new textiles economy: Redesigning fashion's future“ (Uus tekstiilimajandus: tuleviku moe ümberdisainimine), Ellen MacArthur Foundation, 28. november 2017.

³ Euroopa keskkonnateabe- ja -vaatlusõrgu ETC/CE aruanne nr 2/2022 „Textiles and the environment in a circular economy“ (Tekstiil ja keskkond ringmajanduses), Euroopa Keskkonnaamet, ringmajanduse ja ressursside kasutamise Euroopa teemakeskus, 10. veebruar 2022.

1. tuletab meelde, kui oluline on kaitsta tarbijaid, käsitledes eksitavaid väiteid, mis ei vasta liidu või liikmesriikide tarbijakaitseõigusele, samuti rohepesutavasid ja liigset tuginemist plastile ning kahjulike kemikaalide kasutamist rõivastes ning võttes viivitamata kõik asjakohased meetmed, et tegeleda toodetega, mis ei vasta liidu õigusele; väljendab sellega seoses heameelt komisjoni ettepaneku üle tarbijate võimestamise kohta üleminekul rohelisele majandusele⁴, mis aitaks kaitsta neid eksitava reklaami ja rohepesu eest; väljendab heameelt ka väljakuulutatud algatuste üle, mille eesmärk on parandada tarbijate teavitamist tekstiiltoodete vastupidavusest, korduskasutatavusest, parandatavusest ja ringlussevõetavusest; nõuab laiaulatuslikku ettepanekut roheväidete põhjendamise kohta, et anda tarbijatele rohkem võimalusi rohepöördeks ning esitada metoodika, mille abil tarbijaid ostetavate toodete kestlikkusest piisavalt teavitada; rõhutab, et tootjad peaksid andma tootmisahela järgmise etapi ettevõtjatele, sealhulgas jaemüüjatele ja internetiturgudele, teavet ökodisaini nõuete kohta, et tarbijaid oleks võimalik nõuetekohaselt teavitada;
2. väljendab heameelt digitaalse tootepassi kasutuselevõtu üle ettepanekus võtta vastu määrus kestlike toodete ökodisaininõuete kohta⁵, mis koos kavandatava äriühingute kestlikkusalase hoolsuskohustuse direktiivi⁶ ja sunniviisilist tööd käsitleva ettepanekuga⁷ võib olla oluline samm, et parandada arusaamist tarneahelatest ja suurendada nende läbipaistvust, sealhulgas seoses töötajate õigustega; nõuab, et selle tähtsa vahendiga suurendataks läbipaistvust ja usaldusväärse teabe pakkumist nii tarbijatele kui ka tarneahelas osalevatele vahendajatele; on veendunud, et selleks, et pass oleks asjakohane, peab see olema ühtlustatud, kergesti loetav ja kättesaadav tootel endal või kui see pole võimalik, siis selle pakendil; pooldab avatud, kergesti kättesaadavaid, korrapäraselt ajakohastatavaid ja usaldusväärseid andmeid, mis tagavad muu hulgas tekstiiltoodetes kasutatavate komponentide ja ainete jälgitavuse kogu tarneahela ulatuses kuni tehase tasandini, pöörates erilist tähelepanu kahjulikele kemikaalidele; väljendab heameelt selle üle, et ÜRO Euroopa Majanduskomisjon kiitis 2021. aastal heaks standardite kogumi kestlike tarneahelate jälgitavuse ja läbipaistvuse kohta rõiva- ja jalatsisektoris; ergutab ELis asuvaid ettevõtjaid neid standardeid kasutusele võtma; on veendunud, et tarneahela parem jälgitavus võib soodustada ringluspõhiseid jaemüügi- ja tarbimismudeleid, nagu tekstiiltoodete edasimüük ja korduskasutamine; on siiski veendunud, et väärtusahelad ei ole lineaarsed ja hõlmavad paljusid vahendajaid, sealhulgas kaubabörsidel toorainete hulgikauplemises osalejaid, ning et jälgitavuse nõudeid tuleb seega kohaldada nii sellistele osalejatele kui ka tootjatele, samuti tuleb toetada selle sektori VKEsid uute reeglitega kohanemisel; rõhutab sellega seoses, et digitaalne tootepass peaks olema vahend, mis võimaldab ettevõtjatel ning eelkõige VKEdel ja mikroettevõtjatel anda paremini teavet oma kestlike tavade kohta, kuid sellest ei tohi saada kulukas ja bürokraatlik nõue;

⁴ Komisjoni 30. märtsi 2022. aasta ettepanek võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, millega muudetakse direktiive 2005/29/EÜ ja 2011/83/EL seoses tarbijate võimestamisega üleminekul rohelisele majandusele, pakkudes paremat kaitset ebaausate tavade vastu ja paremat teavet (COM(2022)0143).

⁵ Komisjoni 30. märtsi 2022. aasta ettepanek võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega kehtestatakse kestlike toodete ökodisaininõuete sätestamise raamistik ja tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2009/125/EÜ (COM(2022)0142).

⁶ Komisjoni 23. veebruari 2022. aasta ettepanek võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, mis käsitleb äriühingute kestlikkusalast hoolsuskohustust ja millega muudetakse direktiivi (EL) 2019/1937 (COM(2022)0071).

⁷ Komisjoni ettepanek võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega keelatakse sunniviisilise töö tulemusena valminud tooted liidu turul (COM(2022)0453).

3. on veendunud, et digitaalne tootepass käib käsikäes olemasolevate märgiste lihtsustamisega, mis võimaldab tarbijatel saada sidusat ja usaldusväärset teavet toodete keskkonnavalase ja sotsiaalse jalajälje ning ka päritolu, materjali ja keemilise koostise kohta; rõhutab, et olemasolevaid märgiseid saab lihtsustada, tuginedes olemasolevatele sertifitseerimiskavadele ja standardmeetoditele, mis hõlmavad selliseid kestlikkuse aspekte nagu ringlusvõime, parandatavus ja vastupidavus, tagades samal ajal märgiste ja sertifitseerimissüsteemidega seotud aruandekohustuse kaudu läbipaistvuse ja usaldusväärset; märgib, et teatavad mitut sidusrühma hõlmavad kestlikkusega seotud algatused ja sertifitseerimissüsteemid ning jaemüüja kaubamärgisüsteemid on minevikus olnud puudulikud; märgib lisaks, et mõnda jaemüüjat on hiljuti selliste süsteemide raames rohepesu eest karistatud; rõhutab e-märgistamise potentsiaali, sest see annaks tarbijatele tekstiili kohta üksikasjalikke teavet, sealhulgas hooldusnõustamist ning parandamise ja ringlussevõtu võimaluste kohta; rõhutab siiski, et e-märgised ei saa asendada füüsilisi märgiseid, mis peaksid jätkuvalt andma põhiteavet hoolduse ja koostise kohta;
4. on veendunud, et tarbijate nõudlusel ja ostujõul on tarbimisharjumuste muutmisel oma osa; julgustab tegema algatusi, et aidata tarbijatel minna üle kestlikumatele ja vastutustundlikumatele tarbimisharjumustele, pakkudes kvaliteetseid tooteid asjakohase hinnaga ja vähendades jäätmeid, muu hulgas pakkudes stiimuleid selliste rõivaste disainimiseks ja tootmiseks, mille puhul kasutatakse ainult looduslikke ja ökoloogilisi kiude ja tekstiiltooraineid, mis kestavad seega kauem ja mida on lihtsam ringlusse võtta; rõhutab, kui oluline on kaitsta tarbijaid hinnatõusu eest, mis tuleneb õigusaktide muutmisest, ja vajadust kohandada tootmisprotsesse; rõhutab lisaks, kui tähtis on teavitada kliente soodsast mõjust, mida nad võivad avaldada keskkonnale, muutes nende harjumusi, näiteks ringlussevõtu, korduskasutamise või tarbimise piiramise kaudu; rõhutab sellega seoses, kui olulised on tarbijate teavitamise kampaaniad või juhised selle kohta, kuidas korduskasutada või ringlusse võtta; tuletab meelde, kui oluline on luua teostatav ja kestlik ringlussevõtu ökosüsteem ja raamistik, mis hõlmavad VKEid ja teisi ettevõtjaid, kus tekstiili ja tekstiilkiude korduskasutatakse ja võetakse ringlusse nii tavapärasel kui ka uuenduslikul viisil; tuletab meelde, et selliseid ökosüsteeme saab toetada rahaliste stiimulitega; rõhutab, et tekstiiltoodete vastupidavuse suurendamisel on märkimisväärne mõju keskkonnale, luues samal ajal klientidele raha säästmise võimalusi; nõuab sellega seoses meetmeid kestlike tekstiilide alaste teadusuuringute toetamiseks;
5. on veendunud, et tekstiilitootjad ja kaubamärgiomanikud peaksid olema kestlikkuse liikumapanev jõud, olles kogu tarneahela piires oma tavades läbipaistvad ning austades inimõigusi ja keskkonda; on veendunud, et inimõiguste ja keskkonna austamise eesmärki oleks võimalik saavutada ka tootjate ja kaubamärkide toetamisega tarneahelas ning kvaliteetsete Euroopa toodete eelistamisega, tagades samal ajal õiglase ülemineku; tuletab sellega seoses meelde, kui oluline on hõlbustada teadusuuringuid ja innovatsiooni tekstiilisektoris, sealhulgas võimaldades suuremat paindlikkust uute kiudude registreerimisel ning luues ettevõtjatele ja tarbijatele selge ja tõhusa õigusraamistiku;
6. märgib, et kiiremoelisel ärimudelil tarneahelates ja tarbimisharjumustes avaldab ebaausate kaubandustavade kaudu survet tarnijatele, kes on sageli VKEd, ja nende tööjõule; rõhutab kaubamärkide ja nende tarnijate võimu asümmeetriat ning sellest tulenevaid

kahjulikke kaubandustavasid tekstiilisektoris, nagu hilinevad maksed, lühike aeg tellimuste täitmiseks, tellimuste hilinevad tühistamine ja tasu, millest ei piisa tootmiskulude korvamiseks; on seisukohal, et sellistel tavadel on kahjulik mõju tarnijatele ja nende tööjõule ning need tuleb keelata; kutsub komisjoni üles hindama võimalikke viise nende ebaausate tavade vastu võitlemiseks Euroopa tasandil, võttes eeskuju direktiivist (EL) 2019/633, mis käsitleb põllumajandustoodete ja toiduainete tarneahelas ettevõtjatevahelistes suhetes esinevaid ebaausaid kaubandustavasid⁸; on sellega seoses seisukohal, et tuleks taas edendada tarneahela strateegilist väärtust, eelistades võimalikult suurel määral kestlikku tootmismudelit, mitte kasutamise ja äraviskamise mudelit, ühendades innovatsiooni, loomesuutlikkuse ja tootmissüsteemid, mis põhinevad protsesside, materjalide ja detailide kvaliteedil, julgustades samal ajal müümata toodete hävitamise asemel nende ringlussevõttu; väljendab heameelt selle üle, et ökodisaini ettepanekusse on lisatud võimalus, et komisjon keelustab teatavate kategooriate müümata kaupade hävitamise; väljendab heameelt selle üle, et Euroopa Komisjoni esitatud ELi tekstiilstrateegia on kooskõlas Euroopa rohelise kokkuleppe ja ringmajanduse tegevuskavaga; rõhutab, et kiirmoesektor toob kaasa toodete lühikese kasutusea ja suurendab tekstiilijäätmeid, mistõttu on oluline kaaluda ringlussevõtu eesmärke, andes samal ajal tööstusele piisavat toetust, et nad hakkaksid tekstiiltooteid vabatahtlikult kestvuse ja kestlikkuse alusel klassifitseerima; väljendab heameelt väljakuulutatud pingutuste üle edendada ringmajanduse ärimudeleid, näiteks tagasivõtuteenused, kasutatud kollektsioonid, rõivaste edasimüük ning rentimise, vahetamise ja parandamise teenused; kutsub seetõttu komisjoni ja liikmesriike üles ergutama taoliste lahenduste ja uuenduslike müügitavade väljatöötamist, et edendada parandamist ja korduskasutust ning samal ajal ka asjakohaseid keskkonnanahoidlikke ja ülekantavaid oskusi ning elukestva õppe võimalusi;

7. on seisukohal, et avaliku sektori asutused peaksid edendama kestlikumate tekstiiltoodete ja ringluspõhiste ärimudelite väljatöötamist ning püüdma vähendada avalike ostude tegemisel tekstiiltoodete keskkonnamõju; nõuab tekstiilide puhul sotsiaalselt vastutustundlike ja kestlike riigihangete kriteeriumide laiemat ja tõhusamat kohaldamist, et vältida turu killustumist; julgustab sotsiaalseid ettevõtteid osalema avalikes hangetes;
8. tuletab meelde, kui tähtis on tagada turujärelevalveasutustele piisavad ressursid, sealhulgas asjakohase koolitusega personal ning rahalised ja muud vahendid; kutsub liikmesriike üles tagama tugevama turujärelevalve, sagedasemad kontrollid ja hoiatavad karistused rikkumiste eest, tagamaks, et kõik ELi turule muu hulgas ELi-väliste riikide internetiturgude kaudu lastavad tooted vastavad keskkonnaalastele miinimumstandarditele, näiteks seoses rõivastes sisalduvate keemiliste ainete piirnormidega, ning sotsiaalsetele standarditele; nõuab siseturu paremat ja ühtlustatud järelevalvet koos rangema tollikontrolliga, et vältida selliste võltsitud ja/või ohtlike tekstiiltoodete impordi, mis ei vasta sõnaselgelt esitatavatele nõutele, kaitstes seeläbi tarbijaid ja keskkonda; nõuab järelevalve tõhustamist eelkõige korduvate õigusrikkujate, sealhulgas kauplejate suhtes; nõuab tihedamat koostööd turujärelevalveasutuste ja tolliasutuste vahel, sealhulgas liidu tolliseadustiku (määrus (EL) nr 952/2013⁹)

⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. aprilli 2019. aasta direktiiv (EL) 2019/633, mis käsitleb põllumajandustoodete ja toiduainete tarneahelas ettevõtjatevahelistes suhetes esinevaid ebaausaid kaubandustavasid. ELT L 111, 25.4.2019, lk 59.

⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. oktoobri 2013. aasta määrus (EL) nr 952/2013, millega kehtestatakse liidu

läbivaatamise kaudu;

9. tuleb meelde vajadust toetada ELi tekstiilisektorit, mis aitab aktiivselt kaasa ELi konkurentsivõimele; ergutab komisjoni looma suunised ja pakkuma toetust tagamaks, et tekstiiltoodete haldusnõuded ei muutuks liiga koormavaks, eriti VKEde jaoks; rõhutab, kui tähtis on pidada sektoriga pidevat dialoogi ja leida ühised lahendused; rõhutab, et VKEd on sageli esirinnas selliste uuenduslike ja vastupidavate tehnoloogiate kasutamisel, mis edendavad kestlikku tarbijakäitumist; rõhutab vajadust luua sellist tegevust soodustav keskkond; rõhutab lisaks vajadust tagada poliitikavaldkondade sidusus ja ühtlustamine ELi tasandil, sealhulgas kõigi strateegias välja kuulutatud ELi poliitikaalgatuste andmenõuete ja meetodika puhul.

**LISA: LOETELU ÜKSUSTEST VÕI ISIKUTEST,
KES ANDSID ARVAMUSE KOOSTAJALE TEAVET**

Loetelu koostamine on vabatahtlik ning selle eest vastutab ainuisikuliselt arvamuse koostaja. Arvamuse koostaja sai arvamuse projekti koostamisel teavet järgmistelt üksustelt või isikutelt:

Üksus ja/või isik
BEUC
Clean Clothes Campaign
Fair Trade Advocacy Office
The Good Goods
RREUSE
Fashion Revolution
Zero Waste Europe

TEAVE VASTUVÕTMISE KOHTA NÕUANDVAS KOMISJONIS

Vastuvõtmise kuupäev	28.3.2023						
Lõpphääletuse tulemus	<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 100px;">+:</td> <td style="text-align: right;">41</td> </tr> <tr> <td>-:</td> <td style="text-align: right;">2</td> </tr> <tr> <td>0:</td> <td style="text-align: right;">1</td> </tr> </table>	+:	41	-:	2	0:	1
+:	41						
-:	2						
0:	1						
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Andrus Ansip, Pablo Arias Echeverría, Brando Benifei, Adam Bielan, Biljana Borzan, Markus Buchheit, Anna Cavazzini, Dita Charanzová, Lara Comi, David Cormand, Alexandra Geese, Sandro Gozi, Maria Grapini, Krzysztof Hetman, Virginie Joron, Eugen Jurzyca, Arba Kokalari, Kateřina Konečná, Andrey Kovatchev, Jean-Lin Lacapelle, Maria-Manuel Leitão-Marques, Antonius Manders, Beata Mazurek, Leszek Miller, Anne-Sophie Pelletier, Miroslav Radačovský, René Repasi, Christel Schaldemose, Andreas Schwab, Tomislav Sokol, Róza Thun und Hohenstein, Tom Vandenkendelaere, Kim Van Sparrentak, Marion Walsmann						
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed	Marc Angel, Vlad-Marius Botoș, Malte Gällée, Ivars Ijabs, Tsvetelina Penkova, Romana Tomc, Isabella Tovaglieri, Kosma Złotowski						
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed (art 209 lg 7)	Miriam Lexmann, Jan-Christoph Oetjen						

NIMELINE LÕPPHÄÄLETUS NÕUANDVAS KOMISJONIS

41	+
ECR	Adam Bielan, Beata Mazurek, Kosma Zlotowski
ID	Virginie Joron, Jean-Lin Lacapelle
NI	Miroslav Radačovský
PPE	Pablo Arias Echeverría, Lara Comi, Krzysztof Hetman, Arba Kokalari, Andrey Kovatchev, Miriam Lexmann, Antonius Manders, Andreas Schwab, Tomislav Sokol, Romana Tomc, Tom Vandenkendelaere, Marion Walsmann
Renew	Andrus Ansip, Vlad-Marius Botoș, Dita Charanzová, Sandro Gozi, Ivars Ijabs, Jan-Christoph Oetjen, Róza Thun und Hohenstein
S&D	Marc Angel, Brando Benifei, Biljana Borzan, Maria Grapini, Maria-Manuel Leitão-Marques, Leszek Miller, Tsvetelina Penkova, René Repasi, Christel Schaldemose
The Left	Kateřina Konečná, Anne-Sophie Pelletier
Verts/ALE	Anna Cavazzini, David Cormand, Malte Gallée, Alexandra Geese, Kim Van Sparrentak

2	-
ECR	Eugen Jurzyca
ID	Markus Buchheit

1	0
ID	Isabella Tovaglieri

Kasutatud tähised:

+ : poolt

- : vastu

0 : erapooletu